

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžk/1/2017
Identifikačné číslo spisu: 5016200654
Dátum vydania rozhodnutia: 24.08.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5016200654.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Y. T., narodený XX. U. XXXX, bytom v U.-V., U. č. XXX, proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, so sídlom v Bratislave, Námestie slobody č. 12, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 26. mája 2016, spzn.: 8043/2016-PO-JU, R. z. 35353/2016, o návrhu žalobcu na oslobodenie od súdnych poplatkov, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo 14. novembra 2016, č.k. 31S/17/2016-126, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu z a m i e t a .

Žalobcovi právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) uznesením zo 14. novembra 2016, č.k. 31S/17/2016-126 postupom podľa <. 166 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. <. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“) zamietol návrh žalobcu na oslobodenie od súdnych poplatkov.

2. Z obsahu súdneho spisu krajský súd zistil, že

- príjem žalobcovej domácnosti predstavujú starobné dôchodky (žalobca - 508,- eur mesačne, manželka žalobcu - 314,- eur mesačne), obaja sú podľa posudku Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Žiline ťažko zdravotne postihnutí s mierou funkčnej poruchy 50 %. Ako kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla žalobca poberá peňažný príspevok vo výške 29,88 eur. Ďalej krajský súd zistil, že obaja prenajímajú pozemky za odplatu vo výške 11,15 eur ročne, vlastní rodinný dom v U. a auto.

- za dlhy žalobca označil exekučné konanie o vymoženie 18.272,- Sk s prísl. v prospech oprávneného L. P., upovedomenie o začatí exekúcie

EX 329/2007-1, rôzne súdne poplatky, úhrady advokátom, čestné prehlásenie dcér Y. a N. T., že požičali žalobcovi a jeho manželke každá

po 20.000,- Sk. Rovnako žalobca doložil rôzne fotokópie pokladničných dokladov o kúpe potravín a pohonných hmôt, platby za telekomunikačné služby a lieky.

3. Krajský súd po zhodnotení osobných, majetkových a ostatných zárobkových pomerov žalobcu dospel k záveru, že u žalobcu nie sú dané predpoklady na jeho oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Konštatoval, že súhrn príjmov žalobcovej domácnosti je bez nepatrného príjmu z prenájmu poľnohospodárskej pôdy 822,- eur mesačne, vlastní nehnuteľnosť, výdaje súvisiace s bývaním zahŕňujú bežné poplatky za odber energie, vodu, náklady spojené s používaním telefónu, poplatok za likvidáciu komunálneho odpadu, poisťné. Krajský súd dodal, že s výnimkou pôžičky od svojich dcér, žalobca nepreukázal svoje zadĺženie; vymáhaný dlh v exekučnom konaní vedenom pod sp.zn. EX 329/2007-1 žalobca zaplatil, pričom výdavky na lieky ako aj ďalšie výdavky spočívajúce v súdnych poplatkoch zaplatených vo viacerých súdnych konaniach, ktoré začali na návrh žalobcu nepovažoval za také zadĺženie, odôvodňujúce oslobodenie žalobcu od súdnych poplatkov. Tieto výdavky nepredstavovali takú položku, ktorá by spôsobovala ťaživé sociálne pomery a ktoré by bránili, respektíve znemožňovali zaplatiť súdny poplatok za žalobu bez toho, aby bola ohrozená jeho výživa.

4. Vzhľadom na vyššie uvedené, krajský súd návrh žalobcu na oslobodenie od súdnych poplatkov zamietol.

5. Žalobca proti uzneseniu krajského súdu podal kasačnú sťažnosť, v ktorej namietal, že vo veci rozhodol vylúčený sudca (§ 440 ods. 1 písm. e/ SSP), krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi ako účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ SSP), krajský súd rozhodol na základe nesprávneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP), odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (§ 440 ods. 1 písm. h/ SSP).

6. V kasačnej sťažnosti žalobca poukázal predovšetkým na príliš formalistický postup žalovaného pri vydávaní napadnutého rozhodnutia, keď neprihliadol na zvýšené náklady súvisiace so zabezpečením životných potrieb pre bezpečný a dôstojný život žalobcu a jeho manželky, so zabezpečením potrebnej výživy, zdravotnej starostlivosti a pokojnej staroby.

7. Uviedol, že v iných konaniach bol s manželkou od poplatkov oslobodený a boli im bezplatne pridelení i advokáti na zastupovanie, a dokonca i pred Ústavným súdom Slovenskej republiky a za tej istej sociálnej situácie, ak nie lepšej (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. marca 2010, sp.zn. III. ÚS 121/2010-15).

8. Ďalej žalobca namietal správnosť záverov, ku ktorým dospel krajský súd pri posudzovaní možnosti oslobodenia žalobcu od súdnych poplatkov. Uviedol, že výdavky, na ktoré krajský súd poukazoval a ktoré súviseli s platením súdnych poplatkov, poplatkov advokátom a rôznych poplatkov spojených so zabezpečením základných životných potrieb nemá doteraz splatené. Pôda, ktorú prenajímal spolu s manželkou je vo vlastníctve dcér, a to na základe dávnejšej ústnej dohody. Poukázal na to, že peňažný príspevok vo výške 29,88 eur, ktorý žalobca poberá ako kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla slúži predovšetkým na prevádzku osobného motorového vozidla a nie ako mylne uvádza krajský súd aj na úhradu výdavkov spojených s obstaraním si liekov; dodal, že týmto peňažným príspevkom nepokryje ani náklady vynaložené na osobné motorové vozidlo, nieto ešte výdavky na lieky, ktoré musí hradiť z dôchodku tak svojho, ako aj svojej manželky.

9. Namietal, že v konaní rozhodovala sudkyňa nespravodlivo a zaujato, nakoľko vo veciach vedených na Okresnom súde Žilina týkajúcich sa L. P. (vystupujúceho aj v konaní 23C/57/2001 ako odporca, teda v konaní majúceho vzťah ku konaniu vedenému na krajskom súde pod sp.zn. 31S/17/2016), pričom jeho

manželka je pracovníčkou uvedeného súdu, sa cítila táto sudkyňa zaujatá a bola z týchto vecí vylúčená.

10. S poukazom na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (sp.zn. III. ÚS 80/96, I. ÚS 800/06) a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp.zn. 6SŽf/79/2013 a 4So/18/2009) žalobca mal za to, že uznesenie krajského súdu je porušením ústavnoprávne a medzinárodnoprávne garantovaných ľudských práv a základných slobôd, vrátane princípov riadneho a spravodlivého procesu, princípov právnej istoty, predvídateľnosti práva, ako aj ochrany legitímnych očakávaní a taktiež princípu, že právo nemôže vzniknúť (vziť) z bezprávia a nespravodlivosti.

11. Záverom navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Taktiež si uplatnil náhradu trov konania a náhradu trov kasačného konania. Požiadal o odpustenie od súdnych poplatkov za podanie kasačnej sťažnosti.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 SSP preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť žalobcu je nutné ako nedôvodnú postupom podľa § 461 SSP zamietnuť.

13. Predmetom kasačného konania v danej veci bolo uznesenie krajského súdu, ktorým tento podľa § 166 ods. 1 SSP zamietol návrh žalobcu na oslobodenie od súdnych poplatkov.

14. Z obsahu súdneho spisu krajského súdu kasačný súd zistil, že podanou žalobou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia z 26. mája 2016, sp.zn.: 8043/2016-PO-JU, R. z. 35353/2016, ktorým žalovaný podľa § 53 ods. 1 a § 59 ods. 2 Správneho poriadku zamietol odvolanie žalobcu a prvostupňové rozhodnutie Centra právnej pomoci, Kancelária Žilina zo 7. marca 2016, sp.zn.: 2356/2016-KaZA o zastavení konania o nároku na poskytnutie právnej pomoci potvrdil. Obsahom žaloby bola aj žiadosť žalobcu o oslobodenie od súdnych poplatkov.

15. Nakoľko žalobcom podaná žaloba vykazovala vady, krajský súd uznesením z 5. októbra 2016, č.k. 31S/17/2016-53 žalobcu podľa § 59 SSP vyzval, aby tento v lehote 15 dní od doručenia, doplnil žalobu o označenie druhu žaloby, deň oznámenia napadnutého rozhodnutia, vyjadrenie, či žalobca žiada nariadenie pojednávania. Taktiež žalobcu podľa § 58 SSP vyzval, aby v rovnakej lehote doplnil návrh na oslobodenie od súdnych poplatkov o uvedenie a preukázanie pomerov odôvodňujúcich oslobodenie od súdnych poplatkov.

16. Žalobca podaním z 18. októbra 2016, doručeným krajskému súdu dňa 31. októbra 2016 podanú žalobu doplnil; v súvislosti so žiadosťou o oslobodenie od súdnych poplatkov predložil príjmy a vyčíslenie výdavkov. Žalobcom vyčíslené a preukázané príjmy spočívali:

- v starobnom dôchodku vo výške 508,00 eur mesačne (rozhodnutie Sociálnej poisťovne z 3. decembra 2015)

- v starobnom dôchodku manželky vo výške 314,00 eur mesačne (rozhodnutie Sociálnej poisťovne z 3. decembra 2015)

- v ročnom nájme za prenajaté pozemky vo výške 7,86 eur / 0,66 eur mesačne (Zmluva 467/2015 o nájme pozemkov na poľnohospodárske účely)

- v ročnom nájme manželky za prenajaté pozemky vo výške 3,29 eur / 0,27 eur mesačne (Zmluva 475/2015 o nájme pozemkov na poľnohospodárske účely)

- v peňažnom príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla vo výške 29,88 eur mesačne (rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina z 3. júna 2009)

- v peňažnom príspevku manželky na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla vo výške 23,24 eur / t.č. 700,- Sk mesačne (rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina z 18. mája 2005)

17. Na strane výdavkov žalobca predovšetkým uviedol:

- Upovedomenie o začatí exekúcie sp.zn. EX 329/2007-1, podľa ktorého dňa 21. februára 2007 začalo exekučné konanie v prospech oprávneného L. o vymożenie príslušenstva pohľadávky pozostávajúceho z trov právneho zastúpenia vo výške 18.272,- Sk a trov právneho zastúpenia pri exekúcii vo výške 2.056,- Sk

- Zmluvu o kontokorentnom úvere s výškou úverového rámca t.č. 20.000,- Sk

- Prehlásenie Z. z 20. júla 2010, Y. T. a N. T. z 10. mája 2007 o zapožičaní finančných prostriedkov žalobcovi vo výške každá po 663,78 eur

- Upovedomenie o začatí exekúcie sp.zn. EX 1222/2013-11 v neprospech žalobcu na vymożenie príslušenstva k pohľadávke vo výške 162,52 eur + trovy exekúcie vo výške 52,67 eur

- Povinné zmluvné poistenie vozidla - 76,27 eur ročne a Havarijné poistenie - 117,96 eur za polrok

- Poistenie majetku - 34,00 eur ročne, Poistenie stavby - 14,07 eur za polrok, ďalšie Poistenie majetku - 29,- eur ročne

- Ďalšie poplatky: komunálny odpad - 5,01 eur, daň z nehnuteľností na kalendárny rok 2016 - 46,63 eur, spotreba vody - 35,60 eur, faktúra za služby pevnej siete Telekom za fakturačné obdobie 1. september 2016 až 30. september 2016 - 27,67 eur, preddavok za dodávku a distribúciu elektriny - 129,- eur mesačn

- Pokladničné doklady

18. Podľa § 166 ods. 1 SSP správny súd na návrh prizná oslobodenie od súdneho poplatku, ak to odôvodňujú pomery účastníka konania.

19. Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

20. Kasačný súd považuje za potrebné predovšetkým uviesť, že účastník konania, ktorý žiada o oslobodenie od súdnych poplatkov (žiadateľ), je povinný nedostatok prostriedkov na zaplatenie súdneho poplatku aj vierohodným spôsobom preukázať; nepostačuje preto len tvrdenie o nepriaznivých majetkových pomeroch. Právna úprava inštitútu individuálneho oslobodenia od súdnych poplatkov neukladá súdu povinnosť, aby sám z úradnej povinnosti za žiadateľa vyhľadával skutočnosti, ktoré majú jeho nedostatok prostriedkov k úhrade súdneho poplatku preukazovať. Žiadateľ z toho dôvodu nesie tak bremeno tvrdenia, ako aj bremeno dôkazné.

21. Rovnako ako krajský súd, tak aj súd kasačný dospel k záveru, že u žalobcu neboli splnené

predpoklady, aby bol súdom oslobodený od súdnych poplatkov, a preto krajský súd správne rozhodol, keď žiadosť žalobcu o oslobodenie od súdnych poplatkov zamietol. Pre posúdenie dôvodnosti priznania oslobodenia od súdnych poplatkov z hľadiska pomerov účastníka sú rozhodujúce najmä jeho majetkové a sociálne pomery, počet osôb, ktoré je poplatník povinný podľa zákona vyživovať, ale aj výška súdneho poplatku a povaha nároku.

22. Žalobca na účely oslobodenia od súdnych poplatkov reálne nepreukázal, že by podmienky na oslobodenie spĺňal. Sumy uvedené v Upovedomení o začatí exekúcie sp.zn. EX 329/2007-1, o vymoženie príslušenstva pohľadávky - trovy právneho zastúpenia výške 18.272,- Sk a trovy právneho zastúpenia pri exekúcii vo výške 2.056,- Sk boli zo strany žalobcu dňa 11. mája 2007 v celom rozsahu uhradené.

23. Zo Zmluvy o kontokorentnom úvere s výškou úverového rámca t.č. 20.000,- Sk, ktorú žalobca uzatvoril vyplýva, že konečná splatnosť úveru bola stanovená na 5. júna 2006. Iné skutočnosti súvisiace s poskytnutím ďalšieho úveru žalobcovi, prípadne zmeny v obsahu menovanej zmluvy o kontokorentnom úvere zo spisu nevyplývajú. Navyše bolo slobodnou vôľou žalobcu prijať finančné prostriedky, pričom pri ich prijatí si musel byť vedomý s tým súvisiacej zodpovednosti a povinnosti prijaté peniaze vrátiť. Pre nesplnenie tejto povinnosti nie je možné zodpovednosť prenášať na plecía štátu.

24. Kasačný súd mal ďalej za preukázané, že dcéra žalobcu - Z. T. poskytla žalobcovi finančné prostriedky vo výške 20.000,- Sk (663,88 eur), pričom táto skutočnosť vyplývala so žalobcom predloženého Prehlásenia menovanej dcéry z 20. júla 2010. Rovnako dcéry žalobcu Y. T. a N. T. poskytli žalobcovi finančné prostriedky každá po t.č. 20.000,- Sk (2 x 663,88 eur); táto skutočnosť vyplývala z Prehlásenia uskutočneného oboma dcérami z 10. mája 2007. V tejto súvislosti kasačný súd uvádza, že z uvedených prehlásení, ktoré sa navyše datujú k 20. júlu 2010, respektíve 10. máju 2007 nevyplýva tak spôsob splatenia dlhu žalobcom, ako aj lehota, dokedy by mal žalobca svoj peňažný dlh splatiť. Podľa dátumu vyhotovenia prehlásení (2010, 2007), ako aj ich obsahovej náplne (sprístupnenie bežného účtu žalobcovi, splácanie dlhu podľa finančných možností žalobcu) kasačný súd zastáva názor, že splatenie dlhu je ponechané skôr na úvahe žalobcu. Vzhľadom na to, existenciu dlhu v celkovej výške 60.000,- Sk za týchto konkrétnych okolností nemožno považovať za taký výdaj, ktorý by bez ďalšieho bolo možné vziať do úvahy pri rozhodovaní o žiadosti na oslobodenie od súdnych poplatkov. Jeho nesplatenie, prípadne nezaplatenie jeho časti by totiž neznamenal pre žalobcu taký následok, ktorý by mu hrozil v prípade, ak by namiesto dcér vystupoval v pozícii veriteľa bankový, alebo nebankový subjekt.

25. Podobne kasačný súd exekučné konanie vedené pod sp.zn. EX 1222/2013-11 v neprospech žalobcu na vymoženie príslušenstva k pohľadávke vo výške 162,52 eur a trov exekúcie vo výške 52,67 eur, nepovažoval za tak závažný zásah do majetkovej sféry žalobcu, ktorý by bol spôsobilý ohroziť jeho výživu.

26. Žalobca ďalej do súdneho spisu založil pokladničné doklady preukazujúce jeho výdavky na stravu, lieky, pohonné hmoty a iné. V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na to, že predloženie relevantných listinných dôkazov o týchto výdavkoch je prakticky nemožné; žiaden pokladničný doklad (blok) o zaplatení nákupu totiž nie je individualizovaný menom žalobcu. Navyše väčšina žalobcom predložených pokladničných dokladov je z obdobia podstatne staršieho ako je obdobie, v ktorom žalobca požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov (júl 2016), a teda tieto nekorešpondujú so stavom k uvedenému dňu. Kasačný súd považuje zároveň za potrebné uviesť, že žalobca má samozrejme výdavky súvisiace s obstarávaním základných existenčných potrieb (strava, ošatenie, obuv), avšak na druhej strane je nutné dodať, že žalobca si nekupuje ošatenie a obuv každý mesiac. Čo sa týka výdavkov za stravu, ktoré žalobca vyčíslil až na hodnotu 540,- eur, kasačný súd tieto výdavky nemal možnosť ako overiť. Pokiaľ je žalobca spolu s manželkou odkázaný na špeciálnu stravu, je povinný túto skutočnosť aj relevantným spôsobom preukázať. Zákon č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na

kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v ustanovení § 38 a za tam uvedených podmienok upravuje možnosť priznania peňažného príspevku na zvýšené výdavky na diétne stravovanie.

27. Námietku žalobcu, ktorou žalobca napádal príliš formalistický postup žalovaného pri vydávaní napadnutého rozhodnutia, vyhodnotil kasačný súd v tomto štádiu konania, predmetom ktorého je posúdenie, či žalobca spĺňa podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov za nedôvodnú. Jej posúdenie bude predmetom konania krajského súdu až vo veci samej.

28. Pokiaľ žalobca namietal, že v iných konaniach bol s manželkou od poplatkov oslobodený a boli im bezplatne pridelovaní i advokáti na zastupovanie, a dokonca i pred Ústavným súdom Slovenskej republiky (konanie vedené pod sp.zn. III. ÚS 121/2010) a za tej istej sociálnej situácie, ak nie lepšej, kasačný súd poukazuje na to, že majetkové, sociálne a osobné pomery žalobcu, posudzované pre účely rozhodnutia o jeho žiadostiach o oslobodenie od súdnych poplatkov, boli preverované vo vzťahu k rôznym aj skorším časovým obdobiam. Taktiež je potrebné prihliadnuť k odlišnosti predmetov konaní, napr. v konaní, na ktoré žalobca poukazoval a vedenom na Okresnom súde Žilina

pod sp.zn. 4C 58/2010 žalobca žaloval o náhradu škody vo výške 20.460,- eur, kde by súdny poplatok za podanie návrhu činil 1.227,60 eur, čo je neporovnateľne vyššia poplatková povinnosť, ako v predmetnej veci, kde súdny poplatok činí 70,- eur. Podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov je preto nutné skúmať a posudzovať vždy vo vzťahu k aktuálne prebiehajúcemu konaniu, ku ktorému sa oslobodenie od súdnych poplatkov má vzťahovať, pričom treba vychádzať z časovo aktuálnych pomerov žiadateľa.

29. V súvislosti s námietkou žalobcu, že v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky vedeným pod sp.zn. III. ÚS 121/2010 bol žalobcovi ustanovený advokát, kasačný súd aj vzhľadom na vyššie uvedené opätovne uvádza, že vo veci, ktorá je predmetom tohto konania bol žalobca povinný preukázať majetkové, sociálne a osobné pomery ku dňu podania žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov, teda k mesiacu júl 2016; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorým bol žalobcovi ustanovený advokát bolo vydané 23. marca 2010. Navyše konanie vedené pred Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp.zn. III. ÚS 121/2010 bolo ukončené vydaním Nálezu z 27. júla 2011, v ktorom Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval porušenie základného práva žalobcu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu, za čo (okrem iného) bolo žalobcovi priznané finančné zadost'učinenie v sume 2.500,- eur.

30. Podobne kasačný súd nepovažoval výdavky žalobcu spočívajúce v platení súdnych poplatkov v súvislosti s vedením ďalších súdnych konaní za opodstatnené. Dôvod na oslobodenie od súdnych poplatkov nemôže spočívať v tom, že žalobca vedie niekoľko desiatok súdnych konaní a s tým súvisiacu povinnosť platenia súdnych poplatkov prenášať na štát. Pokiaľ sú voči žalobcovi zo strany štátu vymáhané súdne poplatky, má právo požiadať Justičnú pokladnicu o plnenie v splátkach.

31. Za odôvodnené a zároveň aj preukázané výdavky žalobcu kasačný súd považoval výdavky spočívajúce v platení Povinného zmluvného poistenia STANDARD vo výške 76,27 eur ročne / 6,36 eur mesačne, Havarijného poistenia vo výške 117,96 eur polročne / 19,66 eur mesačne, Poistenie Mój domov s miestom poistenia U. - V. č. XXX vo výške 34,- eur ročne / 2,83 mesačne, Poistenie stavby vo výške 14,07 eur polročne / 2,35 eur mesačne, Poistenie Mój domov s miestom poistenia U. č. XXX vo výške 29,- eur ročne / 2,42 eur mesačne, poplatku za odpad vo výške 5,01 eur, dane z nehnuteľností vo výške 46,63 eur / 3,89 eur mesačne, poplatku za spotrebu vody vo výške 35,60 eur, telekomunikačné služby vo výške 27,67 eur mesačne, poplatku za dodávku a distribúciu elektriny vo výške 129,- eur mesačne. Celková výška uvedených výdavkov za jeden mesiac sa tak rovná sume 234,79 eur mesačne s výnimkou stravy a nepravidelnej kúpy oblečenia a obuvi. Na tomto mieste však

treba podotknúť, že uvedená suma sa môže vzhľadom na niektoré „pohyblivé platby“ v priebehu jednotlivých mesiacov čiastočne meniť. Súhrn príjmov žalobcovej domácnosti je bez ohľadu na príspevky na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla približne 820,- eur mesačne. Základ tvorí starobný dôchodok žalobcu vo výške 508,- eur mesačne a starobný dôchodok manželky žalobcu vo výške 314,- eur mesačne; obe sumy presahujú sumu životného minima, ktorá je tohto času stanovená na 198,09 eur. V priebehu konania žalobca relevantným spôsobom nepreukázal,

že by nedisponoval takými prostriedkami na zabezpečenie si liekov a adekvátnej stravy.

32. Námietku žalobcu, ktorou žalobca napádal zaujatosť predsedníčky senátu kasačný súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Skutočnosť, že sudca nevyhovel návrhu žalobcu na oslobodenie od súdnych poplatkov nezakladá dôvod na vylúčenie sudcu (§ 87 ods. 3 SSP).

33. Na záver kasačný súd uvádza, že vzťahom medzi právom na prístup k súdu a povinnosťou zaplatiť súdny poplatok sa zaoberal aj Európsky súd pre ľudské práva,

a to v rozsudku z 19. júna 2001, č. sťažnosti 28249/95. Vo veci Kreuz proti Poľsku uviedol, že záujmy riadneho chodu justície môžu odôvodňovať zavedenie finančného obmedzenia na prístup jednotlivca k súdu a konštatoval, že požiadavku zaplatiť súdny poplatok v súdnom konaní nemožno pokladať za obmedzenie práva účastníka na prístup k súdu, ktoré je nezlučiteľné per se s článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (odseky 59, 60). Kasačný súd zároveň dodáva, že právo na prístup k súdnej ochrane zahŕňa (okrem iného) aj právo na reálny prístup k súdu, čo však automaticky neznamená právo na bezplatný prístup k súdu. Určité druhy konaní síce môžu podliehať poplatkovej povinnosti, prípadne iným obmedzeniam, avšak iba v takom rozsahu, aby nedošlo k popretiu už samotnej podstaty práva na prístup k súdu. Zároveň osobitné procesné právne predpisy umožňujú za splnenia podmienok uvedených v zákone (tu § 166 SSP) oslobodenie žiadateľa od súdnych poplatkov. V danom prípade síce o oslobodenie od súdnych poplatkov žalobca požiadal, ale predpoklady na oslobodenie v tomto konaní, a to vzhľadom na už vyššie uvádzané skutočnosti, nespĺnil.

34. Kasačný súd preto dospel k záveru, že u žalobcu v tomto konkrétnom konaní predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov splnené neboli, súdny poplatok vo výške 70,- eur ako jednorazový výdavok vzhľadom na osobné a majetkové pomery žalobcu nie je tak vysoký, aby ho nebol žalobca schopný zaplatiť bez toho, aby bola ohrozená jeho výživa, respektíve chod domácnosti. Vychádzajúc z uvedeného kasačný súd, konajúc o kasačnej sťažnosti žalobcu, dospel k záveru, že táto nie je dôvodná, preto ju v zmysle ustanovenia § 461 SSP zamietol.

35. O návrhu žalobcu „o odpustenie súdnych poplatkov za podanie ... kasačnej sťažnosti“ kasačný súd nerozhodol, nakoľko rozhodnutie o návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov je svojou povahou rozhodnutím procesným; podanie kasačnej sťažnosti voči takémuto rozhodnutiu poplatkovej povinnosti nepodlieha.

36. O trovách konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP tak, že neúspešnému žalobcovi právo na náhradu trov kasačného konania nepriznal.

37. Toto rozhodnutie prijal kasačný súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP v spojení s § 147 ods. 2 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.